

SAJÁT SORS

Korai ébredéskor mindig ugyanaz a halk hang,
s a csönd széles sávjaiból fölbukó első madarak.
Kései lefekvéskor mindig ugyanaz a dobpergés,
a szív megható igyekezete, a mellkasé, a vérereké.

Sodródó sejtsólyák, elszabadult szövetroncsok közt
közel a révbé érkezés: utazik a csomó, a parányi rög –

Ébredés és lefekvés életnyi feszített víztükrén
saját sors délibábkontinensét viszi az örült szél.
Idő nélkül gomolyog a jelen, mérhetetlen hajnalon:
nincs mód többé magam rímekkel összetartanom.

Makacs illúziók alá megkésve, utólag raktam alapot.
Vétkezni szükséges volt. De hozzászokni utolsó szavakhoz?

François-René de Chateaubriand

SZEMELVÉNYEK A „SÍRON TÚLI EMLÉKIRATOK”-BÓL

Ádám Péter és Kiss Kornélia fordítása

„Egyedülálló könyv” – még a rosszmájú és fanyalgó Sainte-Beuve szerint is.¹ Minde-
nekelőtt terjedelménél fogva: de hát ez a
csaknem háromezer oldalas mű egy párat-
lanul gazdag életmű és egy korántsem ese-
ménytelen élet záróköve, summája, szin-
tézise. A SÍRON TÚLI EMLÉKIRATOK² – amely
1848-ban, közvetlenül a szerző halála után
jelent meg először – egyszerre korrajz és
lírai önarckép, portré- és anekdotafüzér,
napló és emlékirat, prófécia és történetfi-
lozófia. Pedig a szerzőnek nem célja sem
a tárgyilagosság, sem a hitelesség: miköz-
ben sok mindent homályban hagy, elken-
dőz vagy meghamisít, eszményítve átkölti,
ha ugyan nem „újrarendezi” politikai szere-

pét meg az általa átélt eseményeket. A múlt-
ban szabadon gyúrható nyersanyagot látó
művész keze nyomán így lesz a magánélet-
ből történelem, a történelemből magánélet,
a kudarcból érdem, az elvetélt álmokból
dicsőség.

Akárhogyan is, nem akármilyen élet és
nem akármilyen kor volt ez az övé. Húsz-
éves, amikor bátyja Versailles-ban bemu-
tatja XVI. Lajosnak, nem sokkal ezután
szemtanúja lesz a Bastille ostromának; kö-
vetkezik az amerikai út, visszatérte után az
emigránsok hadserege, a hétéves londoni
száműzetés, ahonnan 1800-ban, immár
harminckét évesen tér vissza a napóleoni
Franciaországba. Majd két évre rá az iro-